

DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

4. februar 2010*

I sag C-14/09,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Verwaltungsgericht Berlin (Tyskland) ved afgørelse af 10. december 2008, indgået til Domstolen den 12. januar 2009, i sagen:

Hava Genc

mod

Land Berlin,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.N. Cunha Rodrigues (refererende dommer), og dommerne P. Lindh, A. Rosas, A. Ó Caoimh og A. Arabadjiev,

* Processprog: tysk.

generaladvokat: P. Mengozzi
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

— den tyske regering ved M. Lumma og N. Graf Vitzthum, som befuldmægtigede

— den danske regering ved J. Liisberg og R. Holdgaard, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved V. Kreuzschitz og G. Rozet, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 6, stk. 1, i associeringsrådets afgørelse nr. 1/80 af 19. september 1980 om udvikling af associeringen EØF-Tyrkiet (herefter »afgørelse nr. 1/80«). Associeringsrådet blev oprettet ved aftalen om oprettelse af en associering mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Tyrkiet, som blev undertegnet den 12. september 1963 i Ankara af Republikken Tyrkiet på den ene side og EØF's medlemsstater og Fællesskabet på den anden side, og som blev indgået, godkendt og bekræftet på Fællesskabets vegne ved Rådets afgørelse 64/732/EØF af 23. december 1963 (Samling af Aftaler indgået af De Europæiske Fællesskaber, bind 3, s. 541, herefter »associeringsaftalen EØF-Tyrkiet«).

- 2 Anmodningen er blevet fremsat i forbindelse med en tvist mellem Hava Genc, som er tyrkisk statsborger, og Land Berlin i anledning af afslag på forlængelse af en opholdstilladelse i Tyskland.

Retsforskrifter

- 3 Artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 har følgende ordlyd:

»Med forbehold af artikel 7 vedrørende familiemedlemmers frie adgang til beskæftigelse har tyrkiske arbejdstagere med tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i en bestemt medlemsstat:

- efter at have haft lovlig beskæftigelse i et år, ret til fornyelse af deres arbejdstilladelser i denne medlemsstat hos samme arbejdsgiver, såfremt der er beskæftigelse

- efter at have haft lovlig beskæftigelse i tre år, ret til i denne medlemsstat med forbehold af den fortrinsstilling, som arbejdstagere fra Fællesskabets medlemsstater har, at modtage tilbud om anden beskæftigelse hos en arbejdsgiver efter eget valg, såfremt dette tilbud er afgivet under normale vilkår og er registreret ved den pågældende medlemsstats arbejdsmarkedsmyndigheder

- efter at have haft lovlig beskæftigelse i fire år i den pågældende medlemsstat, fri adgang til enhver form for lønnet arbejde efter eget valg.«

4 Nævnte afgørelses artikel 7 bestemmer:

»Når tyrkiske arbejdstagere har tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i en medlemsstat, har deres familiemedlemmer, såfremt de har fået tilladelse til at flytte til den pågældende medlemsstat,

- efter at have haft lovlig bopæl dér i mindst tre år, og under forbehold af den fortrinsret, som gives arbejdstagere fra Fællesskabets medlemsstater, ret til at modtage enhver form for tilbud om beskæftigelse

- efter at have haft lovlig bopæl dér i mindst fem år, fri adgang til enhver form for lønnet beskæftigelse.

Tyrkiske arbejdstageres børn, der har gennemført en erhvervsuddannelse i værtslandet, kan uafhængigt af varigheden af deres ophold i medlemsstaten modtage ethvert tilbud om beskæftigelse i den pågældende medlemsstat, forudsat at en af forældrene har været lovligt beskæftiget i denne stat i mindst tre år.«

- 5 Artikel 14, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 bestemmer:

»Bestemmelserne i dette afsnit finder anvendelse med forbehold af begrænsninger begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og den offentlige sundhed.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 6 Hava Genc, som blev født i 1966, rejste ind i Tyskland den 7. juli 2000 på et visum med henblik på familiesammenføring med sin ægtefælle, som er tyrkisk statsborger, og som allerede boede i denne medlemsstat.
- 7 I de følgende år fik hun opholdstilladelse og en tidsubegrænset arbejdstilladelse. Hendes ægtefælle var først beskæftiget som arbejdstager, og den 5. maj 2003 optog han selvstændig erhvervsvirksomhed.

- 8 Ægtefællerne, som indtil den 12. januar 2004 var registreret som havende fælles adresse i folkeregisteret, flyttede på et ikke nærmere bestemt tidspunkt fra hinanden. Den 1. august 2005 fik Hava Genc senest en opholdstilladelse med en gyldighedsperiode på to år inden for rammerne af en familiesammenføring på grundlag af § 30 i Aufenthaltsgesetz (udlændingeloven) af 30. juli 2004 (BGBl. 2004 I, s. 1950).
- 9 Hava Genc har siden den 18. juni 2004 været beskæftiget som rengøringsassistent hos virksomheden L. Glas- und Gebäudereinigungsservice GmbH. I henhold til ansættelseskontrakten, som blev udfærdiget skriftligt den 9. november 2007, udgjorde den egentlige arbejdstid 5,5 timer til en timeløn på 7,87 EUR. I henhold til ansættelseskontrakten havde sagsøgeren krav på 28 dages betalt ferie og løn under sygdom. Endvidere var det aftalt, at den til enhver tid gældende kollektive overenskomst skulle finde anvendelse på ansættelsesforholdet. Vedrørende dette ansættelsesforhold modtog Hava Genc en gennemsnitlig månedsløn på omkring 175 EUR.
- 10 Den 7. august 2007 ansøgte Hava Genc om en ny forlængelse af sin opholdstilladelse. På dette tidspunkt oppebar hun fortsat ved siden af sin erhvervsindtægt løbende ydelser i henhold til Sozialgesetzbuch II (den tyske sociallovgivning). Disse ydelser ophørte i maj 2008 på begæring af Hava Genc selv.
- 11 Landesamt für Bürger- und Ordnungsangelegenheiten Berlin har ved afgørelse af 4. februar 2008 givet afslag på en forlængelse af opholdstilladelsen og har truet Hava Genc med udvisning. Ifølge denne administrative myndighed kunne Hava Genc ikke påberåbe sig afgørelse nr. 1/80, fordi hun ikke opfyldte betingelserne fastsat i denne afgørelses artikel 6. Henset til det ringe antal timer, som Hava Genc arbejdede hos virksomheden L. Glas- und Gebäudereinigungsservice GmbH, kunne hendes beskæftigelse ikke anses for lovlig beskæftigelse. Hun havde heller ikke erhvervet den retsstilling, der følger af artikel 7, stk. 1, første led, i afgørelse nr. 1/80, eftersom hendes ægtefælle siden maj 2003 som selvstændig erhvervsdrivende ikke længere havde tilknytning til arbejdsmarkedet som arbejdstager. Endelig forelå der ikke andre

beskyttelsesværdige hensyn, som kunne begrunde, at sagsøgeren i hovedsagen fortsat skulle opholde sig på Forbundsrepublikken Tysklands område.

- 12 Hava Genc har den 22. februar 2008 anlagt sag ved Verwaltungsgericht Berlin til prøvelse af denne afgørelse. Hun har desuden indgivet en begæring om foreløbige forholdsregler, som blev imødekommet.
- 13 Hava Genc har herefter fremlagt en ansættelsesaftale dateret den 30. april 2008 vedrørende en tidsbegrænset ansættelse fra den 2. maj 2008 som kontormedhjælper i et omfang af 25 timer om ugen til en nettoløn på 422 EUR om måneden.
- 14 Verwaltungsgericht Berlin, som er af den opfattelse, at en fortolkning af EU-retten er nødvendig for afgørelsen af den tvist, som er blevet indbragt for den, har besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Er en tyrkisk statsborger, der har tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i en medlemsstat og varigt præsterer ydelser af en vis økonomisk værdi mod vederlag for en anden og efter dennes anvisninger, arbejdstager i henhold til artikel 6, stk. 1, i [...] afgørelse nr. 1/80 [...], uanset at beskæftigelsens tidsmæssige omfang kun udgør ca. 14% af den overenskomstmæssige arbejdstid for en person, der er beskæftiget på fuld tid (her 5,5 timer ud af en egentlig arbejdstid på 39 timer), og den indtægt, der opnås ved denne beskæftigelse, og som udgør den pågældendes eneste erhvervsindtægt, kun dækker ca. 25% af det beløb, som ifølge medlemsstatens nationale lovgivning er fornødent med henblik på at sikre livets ophold (her ca. 175 EUR ud af ca. 715 EUR)?

Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende:

- 2) Kan en tyrkisk statsborger påberåbe sig den frie bevægelighed som arbejdstager i medfør af associeringen EØF-Tyrkiet som omhandlet i artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, uanset at formålet med opholdet ved indrejsen i den pågældende medlemsstat (her ægtefællesammenføring) er bortfaldet, der ikke foreligger andre beskyttelsesværdige hensyn, som begrunder et fortsat ophold i medlemsstaten, og muligheden for fortsat at udøve en ubetydelig beskæftigelse i medlemsstaten ikke kan anses for at begrunde et fortsat ophold dér, særligt eftersom der ikke er gjort en seriøs indsats for at opnå en stabil økonomisk integration uden at gøre krav på sociale ydelser for at sikre livets ophold?»

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

- 15 Med dette spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om en tyrkisk statsborger, der har tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i en medlemsstat og varigt præsterer ydelser af en vis økonomisk værdi mod vederlag for en anden og efter dennes anvisninger, er arbejdstager i henhold til artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, uanset at beskæftigelsens tidsmæssige omfang kun udgør ca. 14% af den overenskomstsmæssige arbejdstid for en person, der er beskæftiget på fuld tid, og den indtægt, der opnås ved denne beskæftigelse, kun dækker ca. 25% af det beløb, som ifølge medlemsstatens nationale lovgivning er fornødent med henblik på at sikre livets ophold.

- 16 Det følger af artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, at tyrkiske arbejdstagere, som i værtsmedlemsstaten ønsker at påberåbe sig rettighederne fastsat i denne bestemmelse, skal opfylde tre betingelser, nemlig at de skal være arbejdstagere, at de skal have tilknytning til det lovlige arbejdsmarked, og at de skal have lovlig beskæftigelse.
- 17 En fast retspraksis har udledt af ordlyden af artikel 12 i associeringsaftalen EØF-Tyrkiet og artikel 36 i tillægsprotokollen, undertegnet den 23. november 1970 i Bruxelles, som er tilknyttet aftalen, og som er indgået, godkendt og bekræftet på Fællesskabets vegne ved Rådets forordning (EØF) nr. 2760/72 af 19. december 1972 (Samling af Aftaler indgået af De Europæiske Fællesskaber, bind 3, s. 581), samt af målet med afgørelse nr. 1/80, at principperne i EF-traktatens artikel 48 og 49 (efter ændring nu artikel 39 EF og 40 EF) og EF-traktatens artikel 50 (nu artikel 41 EF) i videst muligt omfang skal udvides til at omfatte tyrkiske statsborgere, der er omfattet af de rettigheder, der er fastsat i nævnte afgørelse (jf. i denne retning bl.a. dom af 6.6.1995, sag C-434/93, Bozkurt, Sml. I, s. 1475, præmis 14, 19 og 20, og af 30.9.2004, sag C-275/02, Ayaz, Sml. I, s. 8765, præmis 44).
- 18 Med henblik på at efterprøve, om den første betingelse i artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 er opfyldt, er det følgelig nødvendigt at henvise til fortolkningen af arbejdstagerbegrebet i EU-retten.
- 19 Som Domstolen gentagne gange har fastslået, er arbejdstagerbegrebet i artikel 39 EF et EU-retligt begreb, som ikke må fortolkes indskrænkende. Enhver person, der udøver en reel og faktisk beskæftigelse, bortset fra beskæftigelse af så ringe omfang, at den fremtræder som et rent marginalt supplement, skal anses for »arbejdstager«. Kendetegnet ved et arbejdsforhold er ifølge Domstolens praksis, at en person i en vis periode præsterer ydelser mod vederlag for en anden og efter dennes anvisninger (jf. navnlig dom af 3.7.1986, sag 66/85, Lawrie-Blum, Sml. s. 2121, præmis 16 og 17, og af 11.9.2008, sag C-228/07, Petersen, Sml. I, s. 6989, præmis 45).

- 20 Hverken den begrænsede størrelse af vederlaget eller spørgsmålet om, hvorledes midlerne til at sikre vederlaget tilvejebringes, eller det forhold, at den pågældende person søger at supplere lønnen med andre midler, såsom offentlige ydelser udbetalt af bopælsmedlemsstaten, er afgørende for arbejdstagerbegrebet i EU-retlig forstand (jf. i denne retning dom af 3.6.1986, sag 139/85, Kempf, Sml. s. 1741, præmis 14, af 31.5.1989, sag 344/87, Bettray, Sml. s. 1621, præmis 15, og af 30.3.2006, sag C-10/05, Mattern og Cikotic, Sml. I, s. 3145, præmis 22).
- 21 Den forelæggende ret har efter at have fastslået, at Hava Genc præsterer ydelser mod vederlag for en arbejdsgiver og efter dennes anvisninger, som følge heraf konstateret, at grundelementerne for ethvert ansættelsesforhold, dvs. et over-underordningsforhold og betaling af et vederlag for de præsterede ydelser, foreligger (jf. i denne retning dom af 7.9.2004, sag C-456/02, Trojani, Sml. I, s. 7573, præmis 22).
- 22 Den forelæggende ret rejser imidlertid spørgsmålet, om en ubetydelig beskæftigelse som den, der udøves af Hava Genc — henset til den pågældendes meget begrænsede antal arbejdstimer og et vederlag, som kun delvist dækker livets ophold — vil kunne give hende arbejdstagerstatus som omhandlet i Domstolens praksis.
- 23 Det bemærkes herved, at Domstolen i dom af 14. december 1995, Megner og Scheffel (sag C-444/93, Sml. I, s. 4741) blev anmodet om at udtale sig om, hvorvidt to unionsborgere, som i Tyskland var beskæftigede som rengøringsassistenter, hvis arbejdstid var fastsat til 10 timer om ugen, og hvis månedlige vederlag ikke oversteg en syvendedel af det månedlige referencegrundlag, tilhørte den erhvervsaktive befolkning som omhandlet i Rådets direktiv 79/7/EØF af 19. december 1978 om gradvis gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til social sikring (EFT 1979 L 6, s. 24).

- 24 I den nævnte dom afviste Domstolen den tyske regerings argument, hvorefter personer med ubetydelig beskæftigelse ikke tilhører den erhvervsaktive befolkning, idet de navnlig ikke er i stand til at leve af den beskedne indtægt, de opnår derved (Megner og Scheffel-dommen, præmis 17 og 18).
- 25 Domstolen fastslog, at den omstændighed, at arbejdstagerens indtægt ikke kan dække samtlige den pågældendes behov, ikke kan bevirke, at han ikke tilhører den erhvervsaktive befolkning, og at en lønnet beskæftigelse, hvorved der opnås en løn, der er mindre end eksistensminimum, eller hvorved arbejdstiden normalt ikke overstiger endog ti timer ugentligt, ikke udelukker, at den person, der udøver den, anses for arbejdstager i henhold til artikel 39 EF (jf. i denne retning dom af 18.7.2007, sag C-213/05, Geven, Sml. I, s. 6347, præmis 27, og Megner og Scheffel-dommen, præmis 18).
- 26 Selv om den omstændighed, at den pågældende som led i arbejdsforholdet kun har arbejdet ganske få timer, kan være et holdepunkt for, at den udøvede beskæftigelse kun er et rent marginalt supplement (dom af 26.2.1992, sag C-357/89, Raulin, Sml. I, s. 1027, præmis 14), forholder det sig ikke desto mindre således, at uafhængigt af den begrænsede størrelse af et vederlag udbetalt i forbindelse med en beskæftigelse, og uafhængigt af den begrænsede arbejdstid i forbindelse med beskæftigelsen, kan det ikke udelukkes, at denne beskæftigelse efter en samlet bedømmelse af det omhandlede arbejdsforhold af de nationale myndigheder anses for at være af reel og faktisk karakter, hvilket indebærer, at vedkommende skal anses for arbejdstager i artikel 39 EF's forstand.
- 27 En samlet bedømmelse af Hava Gencs arbejdsforhold indebærer, at der tages hensyn ikke blot til arbejdstidens omfang og vederlagets størrelse, men også til retten til betalt ferie i 28 dage, til løn under sygdom, til, at ansættelsesaftalen er omfattet af den til enhver tid gældende kollektive overenskomst, samt til, at hendes aftaleforhold med den samme virksomhed har været i næsten fire år.

- 28 Sidstnævnte elementer kan udgøre en indikation for, at den omhandlede beskæftigelse er af reel og faktisk karakter.
- 29 Den nationale ret har imidlertid anført, at Domstolens praksis vedrørende fortolkningen af arbejdstagerbegrebet ikke indeholder nogen nærmere fastsat grænse baseret på arbejdstiden og vederlagets størrelse, og at beskæftigelse, der ligger under denne grænse, må anses for et rent marginalt supplement, og at dette bidrager til en manglende præcisering af begrebet »et rent marginalt supplement«.
- 30 Det bemærkes herved, at proceduren for præjudicielle forelæggelser i artikel 234 EF angiver rammerne for et snævert samarbejde mellem de nationale retter og Domstolen, baseret på en indbyrdes fordeling af opgaverne, og udgør et instrument, ved hjælp af hvilket Domstolen forsyner de nationale retter med de fortolkningselementer med hensyn til EU-retten, som er nødvendige for, at de kan afgøre de for dem verserende retssager (dom af 7.11.2002, forenede sager C-260/00 — C-263/00, Lohmann og Medi Bayreuth, Sml. I, s. 10045, præmis 27, og af 21.6.2007, sag C-259/05, Omni Metal Service, Sml. I, s. 4945, præmis 16).
- 31 Et af de væsentligste kendetegn ved det retslige samarbejde, der er indført ved artikel 234 EF, er, at Domstolen besvarer et spørgsmål om fortolkning af EU-retten, som er forelagt for den, i mere abstrakte og almenyldige vendinger, hvorimod det tilkommer den forelæggende ret at træffe afgørelse i den for denne ret indbragte sag under hensyntagen til Domstolens besvarelse (dom af 15.11.2007, sag C-162/06, International Mail Spain, Sml. I, s. 9911, præmis 24).
- 32 Det henhører under den nationale rets kompetence at foretage en bedømmelse af den betydning, som alle disse elementer, der karakteriserer et arbejdsforhold, herunder navnlig dem, som er nævnt i denne doms præmis 27, kan have for konstateringen af, om den beskæftigelse, som udøves af Hava Genc, er af reel og faktisk karakter, og om hun derfor må anses for arbejdstager. Det er således kun den nationale ret, der har direkte kendskab til de faktiske omstændigheder i hovedsagen og derfor er bedst egnet til at foretage den nødvendige efterprøvelse.

- 33 Henset til de ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at en person, som befinder sig i en situation som den, sagsøgeren i hovedsagen befinder sig i, er arbejdstager som omhandlet i artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, forudsat at den omhandlede beskæftigelse er af reel og faktisk karakter. Det tilkommer den forelæggende ret at foretage den nødvendige efterprøvelse af de faktiske omstændigheder med henblik på at vurdere, om dette er tilfældet i den sag, som er blevet indbragt for den.

Det andet spørgsmål

- 34 Med dette spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om en tyrkisk arbejdstager som omhandlet i artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 kan påberåbe sig den ret til fri bevægelighed, som han har i henhold til associeringsaftalen EØF-Tyrkiet, selv når formålet med opholdet ved indreisen i værtsmedlemsstaten er bortfaldet, der ikke foreligger andre beskyttelsesværdige hensyn, som begrundet et fortsat ophold i denne stat, og muligheden for fortsat at udøve en ubetydelig beskæftigelse i medlemsstaten ikke kan anses for at begrunde et fortsat ophold i nævnte stat.
- 35 Indledningsvis bemærkes, at eftersom den forelæggende ret har formuleret sit andet spørgsmål under henvisning til »en tyrkisk arbejdstager« som omhandlet i artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, har den baseret det nævnte spørgsmål på den forudsætning, at Hava Genc i den foreliggende sag opfylder betingelserne fastsat i denne bestemmelse, nemlig at hun foruden at være arbejdstager er tilknyttet det lovlige arbejdsmarked og har lovlig beskæftigelse.
- 36 I henhold til fast retspraksis følger det såvel af EU-rettens forrang for medlemsstaternes interne ret som af den direkte virkning af en bestemmelse som artikel 6 i afgørelse nr. 1/80, at en medlemsstat ikke er berettiget til ensidigt at ændre omfanget af

ordningen med gradvis integration af tyrkiske statsborgere på værtsmedlemsstatens arbejdsmarked (jf. navnlig dom af 26.11.1998, sag C-1/97, Birden, Sml. I, s. 7747, præmis 37, og af 19.11.2002, sag C-188/00, Kurz, Sml. I, s. 10691, præmis 66).

- 37 Medlemsstaterne kan således ikke anvende en foranstaltning vedrørende en tyrkisk statsborgers ophold på deres område, som kan hindre udøvelsen af de rettigheder, som udtrykkeligt tillægges en sådan statsborger i medfør af EU-retten.
- 38 Så snart den tyrkiske statsborger opfylder betingelserne i en bestemmelse i afgørelse nr. 1/80 og således allerede er lovligt integreret i en medlemsstat, har denne medlemsstat ikke længere beføjelse til at begrænse anvendelsen af disse rettigheder med den virkning, at afgørelsen mister sin effektive virkning (jf. navnlig Birden-dommen, præmis 37, og Kurz-dommen, præmis 68).
- 39 Nærmere bestemt er udøvelsen af de rettigheder, som de tyrkiske statsborgere tillægges i medfør af afgørelse nr. 1/80, ikke underkastet nogen betingelser vedrørende baggrunden for, at de oprindeligt har fået meddelt en indrejse- og opholdsret i værtsmedlemsstaten (jf. i denne retning dom af 16.12.1992, sag C-237/91, Kus, Sml. I, s. 6781, præmis 21 og 22, og af 24.1.2008, sag C-294/06, Payir m.fl., Sml. I, s. 203, præmis 40).
- 40 Under disse betingelser lader artikel 6 i afgørelse nr. 1/80 ikke anerkendelsen af en adgang til arbejdsmarkedet i værtsmedlemsstaten og hermed retten til at opholde sig i denne stat for en tyrkisk arbejdstager afhænge af de omstændigheder, under hvilke retten til indrejse og ophold er blevet opnået af sidstnævnte.

- 41 Den nationale ret har desuden anført, at der ikke foreligger nogen beskyttelsesværdige hensyn, som kunne begrunde en forlængelse af Hava Gencs ophold i Tyskland, og at muligheden for at udøve en ubetydelig lønnet beskæftigelse heller ikke kan begrunde en sådan forlængelse.
- 42 Det bemærkes herved, at der kun i to tilfælde kan ske en begrænsning af de rettigheder, som afgørelse nr. 1/80 anerkender for tyrkiske statsborgere, som opfylder de betingelser, der er fastsat i nævnte bestemmelse, nemlig enten hvor den vandrende tyrkiske statsborgers tilstedeværelse på værtsmedlemsstatens område, på grund af hans personlige adfærd, udgør en faktisk og alvorlig trussel for den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller den offentlige sundhed i henhold til afgørelsens artikel 14, stk. 1, eller hvor den pågældende har forladt medlemsstatens område i en længere periode og uden lovlige grunde (jf. i denne retning dom af 25.9.2008, sag C-453/07, Er, Sml. I, s. 7299, præmis 30).
- 43 Den udtømmende karakter af de i foregående præmis nævnte begrænsninger ville blive bragt i fare, hvis de nationale myndigheder kunne fastsætte yderligere betingelser for den pågældendes opholdsret, som vedrører tilstedeværelsen af hensyn, som vil kunne begrunde opholdet, eller som vedrører arten af beskæftigelsen (jf. i denne retning dom af 18.12.2008, sag C-337/07, Altun, Sml. I, s. 10323, præmis 63).
- 44 Henset til det ovenstående skal det andet spørgsmål besvares med, at en tyrkisk arbejdstager som omhandlet i artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 kan påberåbe sig den ret til fri bevægelighed, som han har i henhold til associeringsaftalen EØF-Tyrkiet, selv når formålet med opholdet ved indreisen i værtsmedlemsstaten er bortfaldet. Så snart en sådan arbejdstager opfylder de betingelser, som er fastsat i artikel 6, stk. 1, kan hans opholdsret i værtsmedlemsstaten ikke underkastes yderligere betingelser, som vedrører tilstedeværelsen af hensyn, som vil kunne begrunde opholdet, eller som vedrører arten af beskæftigelsen.

Sagens omkostninger

45 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Anden Afdeling) for ret:

- 1) **En person, som befinder sig i en situation som den, sagsøgeren i hovedsagen befinder sig i, er arbejdstager som omhandlet i artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 af 19. september 1980 om udvikling af associeringen vedtaget af associeringsrådet oprettet ved aftalen om oprettelse af en associering mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Tyrkiet, forudsat at den omhandlede beskæftigelse er af reel og faktisk karakter. Det tilkommer den forelæggende ret at foretage den nødvendige efterprøvelse af de faktiske omstændigheder med henblik på at vurdere, om dette er tilfældet i den sag, som er blevet indbragt for den.**

- 2) **En tyrkisk arbejdstager som omhandlet i artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 kan påberåbe sig den ret til fri bevægelighed, som han har i henhold til aftalen om oprettelse af en associering mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Tyrkiet, selv når formålet med opholdet ved indrejsen i værtsmedlemsstaten er bortfaldet. Så snart en sådan arbejdstager opfylder de betingelser, som er fastsat i artikel 6, stk. 1, kan hans opholdsret i**

værtsmedlemsstaten ikke underkastes yderligere betingelser, som vedrører tilstedeværelsen af hensyn, som vil kunne begrunde opholdet, eller som vedrører arten af beskæftigelsen.

Underskrifter